

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1Co/253/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217279
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Hrvola
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312217279.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaniach žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č.k. 9C/2/2013-71 zo dňa 02. februára 2015, výzve Okresného súdu Nitra č.k. 9C/2/2013-102 zo dňa 23. apríla 2015 a uzneseniu Okresného súdu Nitra č.k. 9C/2/2013-115 zo dňa 08. júna 2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nitra č.k. 9C/2/2013-71 zo dňa 02. februára 2015 p o t v r d z u j e .

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nitra č.k. 9C/2/2013-115 zo dňa 08. júna 2015 p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením č.k. 9C/2/2013-71 zo dňa 02. februára 2015 súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia zaplatiť súdny poplatok za odvolanie, ktorý je 20,- eur, podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že neobsahuje podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia a tým je odôvodnenie. Podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdному poplatku. Žalobca preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Uvedené právne závery sú v súlade s publikovaným rozhodnutím všeobecného významu, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007, sp. zn. 4 Cdo 39/2007. V prílohe zákona č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Žalobcovi bola v rozpore s citovaným zákonom uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu predstavuje zásah do základného práva žalobcu na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky. Zároveň zdôraznil, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na čl. 59 ods. 2 ústavy vylúčené. Navyše, podľa ustanovenia §

18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bola žaloba žalobcom podaná pred 01.10.2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z.z. a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30.09.2012. Do 30.09.2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. Poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 M Cdo 14/2007 z 30.06.2008, podľa ktorého sa spoplatňovanie procesného úkonu musí riadiť časom začatia konania. Na základe vyššie uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil.

Súd prvého stupňa výzvou zo dňa 23. apríla 2015 vyzval žalobcu, aby v lehote desiatich dní od doručenia výzvy zaplatil súdny poplatok za dovolanie v sume 40,- eur podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov s poučením, že ak nebude poplatok v určenej dobe zaplatený, súd konanie zastaví s poukazom na ustanovenie § 10 zákona o súdnych poplatkoch.

Žalobca aj proti predmetnej výzve podal odvolanie a žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie/ výzvu v celom rozsahu zrušil.

Následne súd prvého stupňa napadnutým uznesením č.k. 9C/2/2013-115 zo dňa 08. júna 2015 dovolacie konanie zastavil a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 2, § 10 ods. 1, § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, v znení neskorších predpisov a § 146 ods. 1 písm. c) OSP. Vo svojom odôvodnení konštatoval, že po preskúmaní obsahu spisového materiálu bolo potrebné postupovať v zmysle § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch a konanie zastaviť, nakoľko žalobca súdny poplatok za dovolanie v lehote 10 dní nezaplatil. K podaniu žalobcu súd uviedol, že v § 169 ods. 1 OSP je uvedená povinnosť odôvodniť písomné vyhotovenie uznesenia, pričom súd uložil žalobcovi povinnosť uhradiť súdny poplatok za dovolanie výzvou v zmysle § 10 ods. 1 zákona o SP, čiže nie je možné na výzvu aplikovať ustanovenia, ktoré určujú formu uznesenia. Voči výzve súdu nie je možné podať odvolanie. Súd bral podanie žalobcu, označené ako odvolanie podľa jeho obsahu ako vyjadrenie k poplatkovej povinnosti. Zároveň súd dodal, že v predmetnej výzve bol žalobca informovaný, že súdny poplatok sa uložil v zmysle položky 7a sadzobníka - zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, že poplatková povinnosť vznikla podaním dovolania a dovolacie konanie začalo dňa 13.04.2015. V zmysle citovanej položky sadzobníka je spoplatnený návrh, ktorého sa navrhovateľ pôvodne domáhal. Súd poplatok za dovolanie vo výške 40,- eur určil v zmysle § 5 ods. 1 písm. a) zákona o SP, nakoľko poplatková povinnosť vznikla podaním dovolania a jeho výška je stanovená v zmysle § 6 ods. 2 posledná veta zákona o SP, ako dvojnásobok poplatku stanoveného v sadzobníku, t.j. pol. 7a - 20,- eur, 2 x 20,- eur. Zároveň súd poznamenal, že dovolacie konanie je samostatným konaním a preto nie je možné na neho aplikovať § 4 ods. 1 písm. k) zákona o súdnych poplatkoch v znení platnom do 30.09.2012 a poukazovať na prechodné ust. § 18ca citovaného zákona, nakoľko dovolacie konanie začalo dňa 13.04.2015 (od 01.10.2012 bolo ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k) zákona o súdnych poplatkoch zrušené) podaním dovolania a preto bolo na mieste uložiť súdny poplatok podľa platného znenia zákona o súdnych poplatkoch v čase podania dovolania, keď konanie začalo až po účinnosti zákona, t.j. po 01.10.2012. Poplatková povinnosť za podanie dovolania nie je uvedená v prílohe zákona o SP ako samostatný typ úkonu, resp. konania s uvedením výšky súdneho poplatku, ale je vyjadrená všeobecne v § 6 ods. 2 zákona o SP v spojení s § 5 ods. 1 písm. a) zákona. V prípade akceptovania výkladu žalobcu by vlastne poplatková povinnosť za dovolanie neexistovala, čo je v rozpore so znením a výkladom zákona. Súd žiadnu analógiu pri vyrubení súdneho poplatku nepoužil. S poukazom na uvedené súd postupoval v medziach zákona a nakoľko súdny poplatok žalobca za dovolanie neuhradil, ani do tohto rozhodnutia a podľa jeho vyjadrenia ho nemieni uhradiť, súd konanie v zmysle § 10 ods. 1 zákona o SP zastavil. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. c) OSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie vo veci bolo zastavené.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktorým žiadal uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa názoru žalobcu v zmysle položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov spoplatneniu podlieha iba podanie žaloby na náhradu škody, avšak spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie,

dovolanie a pod. Namietal, že žalobca podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu a nie žalobu a súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Poukázal na to, že v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie dovolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Navyše, podľa ustanovenia § 18ca zákona o súdnych poplatkoch, z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bola žaloba žalobcom podaná pred 01.10.2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona číslo 286/2012 Z. z. a preto je nutné v súvislosti s podaným dovolaním aplikovať právny stav platný do 30.09.2012.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 212 ods. 1 OSP vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a po preskúmaní napadnutých uznesení a konania, ktoré im predchádzalo dospel k záveru, že odvolania žalobcu nie sú dôvodné, preto napadnuté uznesenia súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) citovaného zákona, poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu. Podľa odseku 4, v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) citovaného zákona, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len "percentná sadzba") alebo pevnou sumou. Podľa odseku 2, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Podľa § 8 ods. 1 citovaného zákona, poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti.

Podľa § 10 ods. 1 citovaného zákona, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu a rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako dva mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

Podľa § 18ca citovaného zákona (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 01. októbra 2012), z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Podľa § 18cc citovaného zákona (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 01. januára 2014), z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 31. decembra 2013 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 31. decembra 2013, i keď sa stanú splatnými po 31. decembri 2013.

Predmetom odvolacieho konania bolo napadnuté uznesenie, ktorým súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie v sume 20,- eur podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Odvolací súd k žalobcom namietanej absencii odôvodnenia zastal názor, že tento odvolací dôvod nekorešponduje s napadnutým uznesením, keďže toto obsahuje samostatnú časť s nadpisom Odôvodnenie. Vzhľadom k tomu napadnuté uznesenie spĺňa požiadavku dostatočného odôvodnenia rozhodnutia z toho hľadiska, že toto uvádza dôvod uloženej povinnosti, ako aj jej výšku a taktiež určuje, podľa akej konkrétnej položky sadzobníka súdnych poplatkov bola predmetná povinnosť uložená. Taktiež spĺňa aj podstatné náležitosti, ktoré zákon kladie na tento typ rozhodnutia v zmysle § 169 ods. 1 OSP.

Položka 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, časť I., Poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní znie: zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom 20,- eur. Predmetná položka bola do zákona vložená novelou - zákonom č. 286/2012 od 01.10.2012 a doposiaľ nebola menená.

Taktiež námietka žalobcu že spoplatneniu nepodlieha odvolanie, ale len žaloba, je nedôvodná s poukazom na ustanovenia Zákona o súdnych poplatkoch, konkrétne ustanovenia § 2 ods. 4, podľa ktorého poplatníkom je ten, kto podal odvolanie, ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a), podľa ktorého poplatková povinnosť vzniká podaním odvolania a tiež vzhľadom k ustanoveniu § 6 ods. 2 v znení účinnom v čase podania odvolania, podľa ktorého sa poplatok podľa rovnakej sadzby vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej, pričom táto podmienka bola v predmetnej veci splnená, nakoľko odvolanie bolo podané vo veci samej. Z tohto hľadiska súd posúdil vznik poplatkovej povinnosti žalobcu i v zmysle intertemporálneho ustanovenia § 18ca, ktoré je potrebné vykladať tak, že ak bol poplatkový úkon navrhnutý alebo ak konanie začalo pred 30.09.2012, vyberajú sa súdne poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012. V predmetnej veci však žalobca podal odvolanie po 30.09.2012 (dňa 10.03.2014) a hoci samotné návrhové konanie vo veci samej začalo pred 30.09.2012, použije sa právny stav podľa zákona účinného po 30.09.2012, (pretože poplatok sa vyrubuje za odvolanie ako za konanie na jednom stupni), aby nedošlo k porušeniu princípu zákazu retroaktivity vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým pred 30.09.2012.

Preto neobstojí ani žalobcova argumentácia rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 39/2007, keďže súd prvého stupňa svojvoľne nerozšíril okruh úkonov podliehajúcich súdному konaniu, a správne na daný prípad aplikoval ustanovenia účinné v čase podania odvolania, teda v čase vzniku poplatkovej povinnosti.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa žalobcovi správne uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok, ktorá mu vznikla podaním odvolania, a to v správnej výške 20,- € podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Čo sa týka druhého napadnutého uznesenia, ktorým súd prvého stupňa zastavil dovolacie konanie, odvolací súd len dáva do pozornosti ustanovenie § 2 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého je poplatníkom ten, kto podal dovolanie. Vzhľadom k tomu, že žalobca podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, stal sa v zmysle tohto ustanovenia poplatníkom, ktorému vznikla poplatková povinnosť v zmysle § 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch a to vo výške dvojnásobku súdneho poplatku ustanoveného v sadzobníku (§ 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch).

Keďže žalobca súdny poplatok za dovolanie, ktorý bol splatný podaním dovolania v zmysle § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch napriek výzve súdu nezaplatil, hoci bol o následkoch jeho nezaplatenia poučený, súd prvého stupňa správne dovolacie konanie zastavil, čo mu jednoznačne vyplývalo z citovaného ustanovenia.

Odvolací súd ďalej konštatuje, že dovolacie konanie je samostatným konaním, v ktorom dovolací súd rozhoduje o dovolaní. Žalobca podal dovolanie dňa 10.04.2015 a preto aj v tomto prípade bolo vznik poplatkovej povinnosti potrebné posúdiť i z hľadiska prechodného ustanovenia § 18ca zákona o súdnych poplatkoch. Odvolací súd zastal názor, že hoci samotné návrhové konanie vo veci samej začalo pred 30.09.2012, použije sa právny stav podľa zákona účinného po 30.09.2012.

Taktiež je potrebné uviesť, že súd prvého stupňa uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za dovolanie v správnej výške, v sume 40,- eur, teda vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku za návrh, pretože bolo podané proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej.

Čo sa týka odvolania žalobcu proti výzve súdu prvého stupňa č.k. 9C/2/2013-102 zo dňa 23. apríla 2015, odvolací súd uvádza, že predmetným odvolaním sa v rámci odvolacieho konania nezaoberal, nakoľko súd prvého stupňa rozhodol o poplatkovej povinnosti za dovolanie výzvou - vzor 4a a výzvu na zaplatenie súdneho poplatku nie je možné považovať za rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 201 OSP, ktoré by bolo možné napadnúť odvolaním. K podaniu žalobcu označenému ako odvolanie voči výzve/uzneseniu na zaplatenie súdneho poplatku odvolací súd ďalej dodáva, že v § 169 ods. 1 OSP je uvedená povinnosť odôvodniť písomné vyhotovenie uznesenia, pričom súd uložil žalobcovi povinnosť uhradiť súdny poplatok za dovolanie výzvou, na ktorú nie je možné aplikovať zákonné ustanovenia určujúce formu uznesenia. Vzhľadom k tomu, že voči výzve nie je možné podať odvolanie, odvolací súd toto podanie označené ako odvolanie posudzoval podľa jeho obsahu a považoval ho za vyjadrenie žalobcu k poplatkovej povinnosti.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnuté uznesenia súdu prvého stupňa ako vo výroku vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.